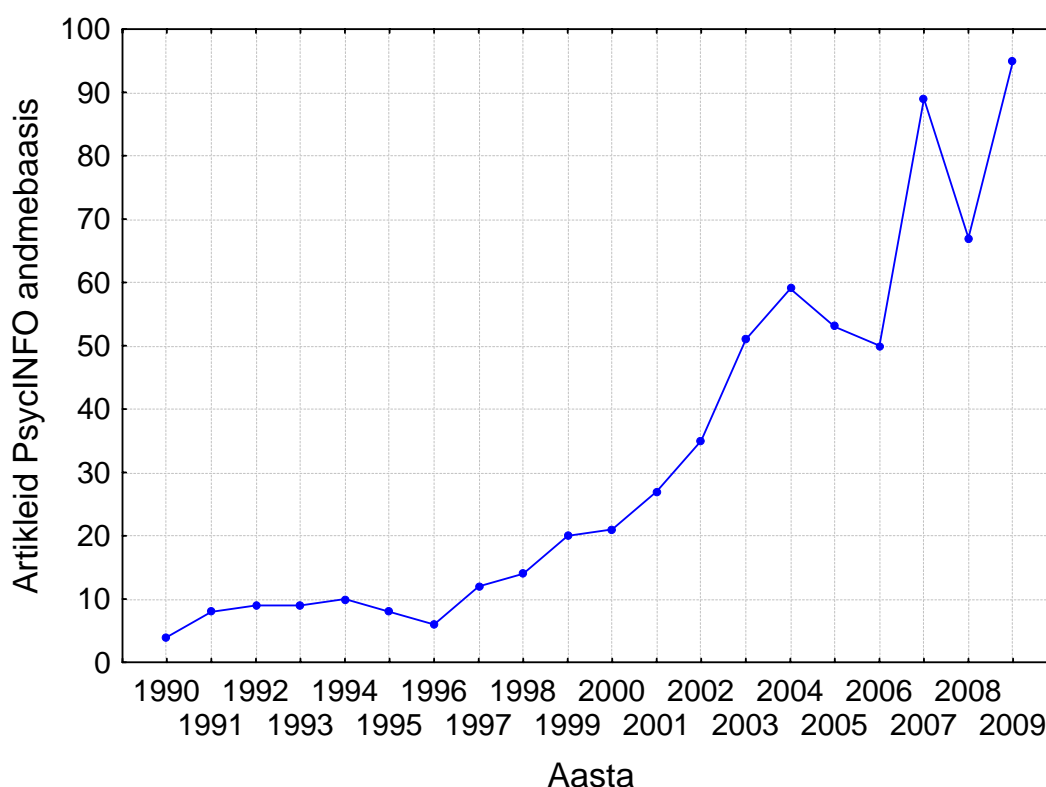

Eesti psühholoogia laias maailmas 2008-2009

Psühholoogia raamatupidamise viimane raport lõppes 2007. aastaga. Täna on kindlad andmed teada kahe järgmise aasta kohta ja võib ka teha prognoosi selle kohta, milliseks kujuneb käesolev 2010. aasta (joonis 1). Üsna suure tõenäosusega jõuab eesti psühholoogia esindatus *PsycINFO* andmebaasis esimest korda üle 100 piiri, kuna 1. oktoobriks on kirjas juba 72 tööd.

Kuna andmebaasid on enamusele psühholoogidest kättesaadavad, siis oleks üsna tarbetu hakata kõiki 156 Eesti psühholoogide artiklit, mis 2008-2009 aastal on ilmunud, üles lugema. Artikleid me juba ilmselt oskame kirjutada. Nüüd võiks hakata vaatama, kas nende seas on ka selliseid töid, mis on kiirelt tähelepanu äratanud ja jõudnud viidete kujul teistesse töödesse. *PsycINFO* andmebaas ei ole selleks ülesandeks kõige parem ja seepärast kolisin ma üle *Web of Science*'isse (*WoS*), et vaadata, millised psühholoogia alased tööd on viimasel kolmel aastal jõudnud tõusva tähe kategooriasse.

Joonis 1. Eesti autorlusega artiklid andmebaasis *PsycINFO*

Alates 1. jaanuarist 2008. kuni 1. oktoober 2010 on Eesti aadressiga ilmunud 4241 publikatsiooni andmebaasis *WoS*. Neist 188, mis on liigitatud käitumisteaduste, neuroteaduste või mõne psühholoogia valdkonna alla. Neist omakorda on 14 tööd, mida on jõutud viidata juba 7 või rohkem korda (viite ees 1. oktoobriks 2010 kogutud viidete arv):

- 36: Schmitt, D. P., Realo, A., Voracek, M., & Allik, J. (2008). Why can't a man be more like a woman? Sex differences in big five personality traits across 55 cultures. *Journal of Personality and Social Psychology*, 94(1), 168-182.
- 33: Tõugu, V., Karafin, A., & Palumaa, P. (2008). Binding of zinc(II) and copper(II) to the full-length Alzheimer's amyloid-beta peptide. *Journal of Neurochemistry*, 104(5), 1249-1259.

- 18: Krams, I., Krama, T., Igaune, K., & Mänd, R. (2008). Experimental evidence of reciprocal altruism in the pied flycatcher. *Behavioral Ecology and Sociobiology*, 62(4), 599-605.
- 14: Eller, T., Vasar, V., Shlik, J., & Maron, E. (2008). Pro-inflammatory cytokines and treatment response to escitalopram in major depressive disorder. *Progress in Neuro-Psychopharmacology & Biological Psychiatry*, 32(2), 445-450.
- 13: Näätänen, R., & Kähkönen, S. (2009). Central auditory dysfunction in schizophrenia as revealed by the mismatch negativity (MMN) and its magnetic equivalent MMNm : a review. *International Journal of Neuropsychopharmacology*, 12(1), 125-135.
- 11: Tikhonravov, D., Neuvonen, T., Pertovaara, A., Savioja, K., Ruusuvirta, T., Näätänen, R., et al. (2008). Effects of an NMDA-receptor antagonist MK-801 on an MMN-like response recorded in anesthetized rats. *Brain Research*, 1203, 97-102.
- 9: Kanarik, M., Matrov, D., Kõiv, K., Eller, M., Tõnissaar, M., & Harro, J. (2008). Changes in regional long-term oxidative metabolism induced by partial serotonergic denervation and chronic variable stress in rat brain. *Neurochemistry International*, 52(3), 432-437.
- 8: Luuk, H., Kõks, S., Plaas, M., Hannibal, J., Rehfeld, J. F., & Vasar, E. (2008). Distribution of Wfs1 protein in the central nervous system of the mouse and its relation to clinical symptoms of the Wolfram syndrome. *Journal of Comparative Neurology*, 509(6), 642-660.
- 8: Klimaviciusa, L., Safiulina, D., Kaasik, A., Klusa, V., & Zharkovsky, A. (2008). The effects of glutamate receptor antagonists on cerebellar granule cell survival and development. *Neurotoxicology*, 29(1), 101-108.
- 8: Aonurm-Helm, A., Jürgenson, M., Zharkovsky, T., Sonn, K., Berezin, V., Bock, E., et al. (2008). Depression-like behaviour in neural cell adhesion molecule (NCAM)-deficient mice and its reversal by an NCAM-derived peptide, FGL. *European Journal of Neuroscience*, 28(8), 1618-1628.
- 8: Abramov, U., Puussaar, T., Raud, S., Kurrikoff, K., & Vasar, E. (2008). Behavioural differences between C57BL/6 and 129S6/SvEv strains are reinforced by environmental enrichment. *Neuroscience Letters*, 443(3), 223-227.
- 7: Toomela, A. (2008). Variables in psychology: A critique of quantitative psychology. *Integrative Psychological and Behavioral Science*, 42(3), 245-265.
- 7: Paaver, M., Kurrikoff, T., Nordquist, N., Oreland, L., & Harro, J. (2008). The effect of 5-HTT gene promoter polymorphism on impulsivity depends on family relations in girls. *Progress in Neuro-Psychopharmacology & Biological Psychiatry*, 32(5), 1263-1268.
- 7: Abramov, U., Raud, S., Innos, J., Lasner, H., Kurrikoff, K., Turna, T., et al. (2008). Different housing conditions alter the behavioural phenotype of CCK2 receptor-deficient mice. *Behavioural Brain Research*, 193(1), 108-116.

Arusaadavatel põhjusel on enamus nendest töödest ilmunud 2008. aastal. Muidugi on mul hea meel, et koos Anu Realoga kirjutatud artikkel isiksuse omaduste soolistest erinevustest, mida refereeris ka ajaleht *The New York Times*, on nii palju viidatud. Tegelikult kuulub see töö *Essential Science Indicators*'i kohaselt psühhiaatria/psühholoogia valdkonna 1% enimtsiteeritud tööde hulka. Neuroteaduslike tööde hulk nimekirjas pole mingi üllatus, kuna avaldamise ja tsiteerimise intensiivsus nendes valdkondades on psühholoogide omast palju suurem. Peep Palumaa rühma töö viitab võimalikule seosele Alzheimeri tõve ja metallide tsingi ja vase vahel. Füsioloogide seas on mitmeid psühholoogia osakonna lõpetajaid, nagu näiteks Hendrik Luuk. Risto Näätänen on sellesse väiksesse tsiteeritavuse edetabelisse pääsenud kahe tööga. Jaanus Harro rühm samuti kahe tööga. Aaro Toomela on oma viited saanud kaasa koos kohe artikliga, kuna ajakirja toimetaja Jaan Valsiner on samas numbris ilmunud kommentaarid vormistanud iseseisvate artiklitena, mis Aaro artiklile viitavad.

Tore vaheldus nimekirjas on loomaökoloog Raivo Männi töö, mis näitab, et mitte ainult inimlaps, vaid ka tavaline kärbsenäpp suudab käituda altruistlikult.

Kõik märgid viitavad sellele, et psühholoogiaga piirnevas valdkonnas ilmub mitte ainult palju, vaid ka olulisi Eesti autorlusega töid.

Jüri Allik